

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
FEBRIBUS
INTERMITTENTIBUS,
PO~~E~~TISSIMUM TERTIANIS;

QUAM,
SUB MODERAMINE VIRI ADMODUM REVERENDI,
GULIELMI SMITH, S.S.T.P.
COLLEGII ET ACADEMIÆ PENNSYLVANIENSIS PRÆFECTI;
EX CURATORUM PERILLUSTRIUM *auctoritate*,

N E C N O N
Amplissimae COLLEGII ET ACADEMIÆ FACULTATIS *decreto*;
DEO MAXIMO ANNUENTE,
PRO GRADU DOCTORATUS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJECTAM SUSTINUIT
JONATHAN POTTS, M.B.
PENNSYLVANIENSIS.

AD DIEM 28 JUNII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

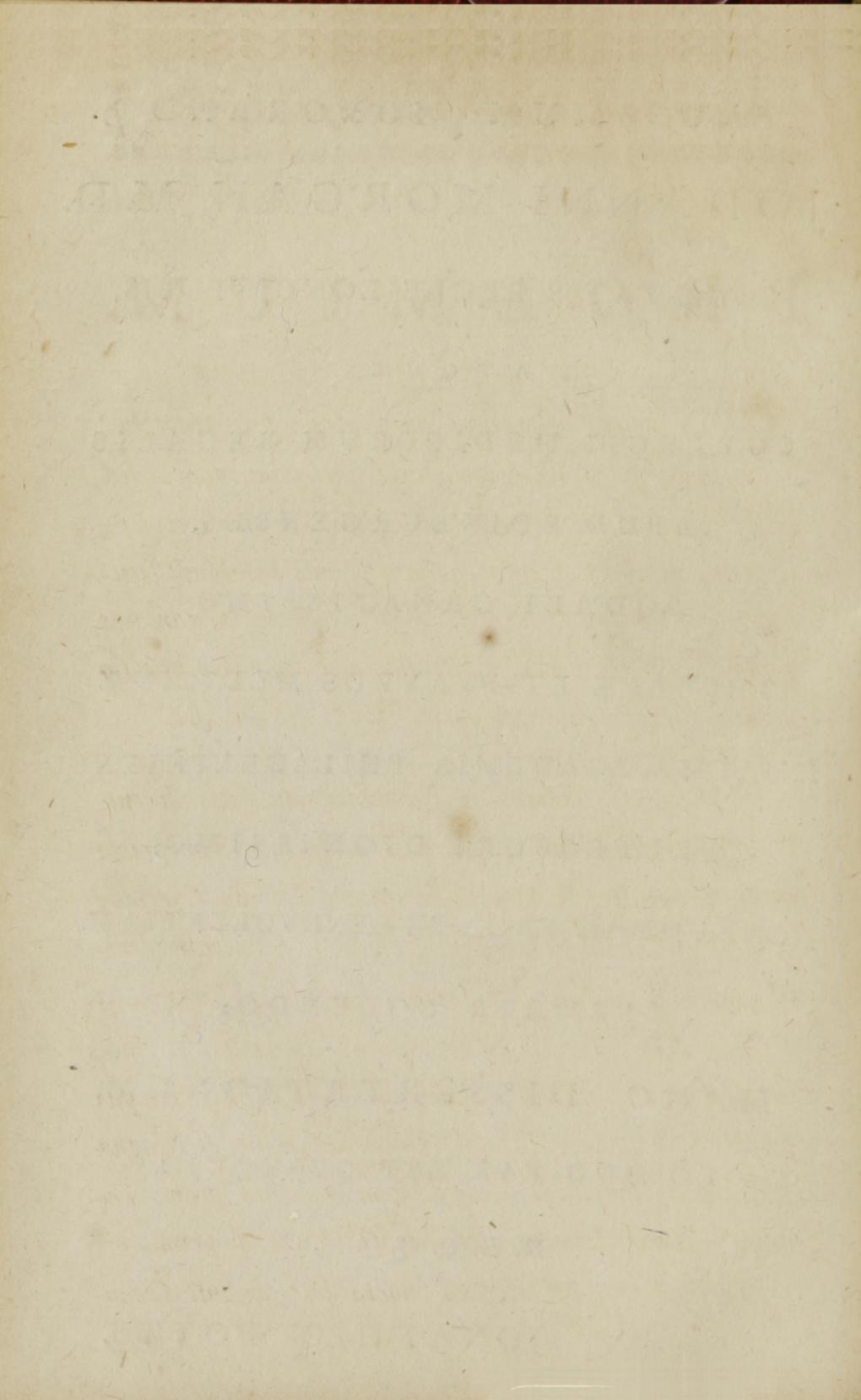
*Hi motus — atque haec certamina tanta,
Pulveris exigui jaētu compressa quiescunt.*

VIRG. GEORG.

PHILADELPHIAE:
TYPIS JOHANNIS DUNLAP. 1771.

252

VIRO ERUDITISSIMO,
PLURIMUM HONORANDO,
JOHANNI MORGAN, M. D.
SOCIETATIS REGIÆ LONDINENSIS,
A T Q U E
COLLEGII MEDICORUM REGALIS
APUD EDINBURGENSES,
SODALI ORNATISSIMO;
THEORIÆ ET PRAXEOS MEDICINÆ
IN ALMA ACADEMIA PHILADELPHIENSI
PROFESSORI DIGNISSIMO;
OB SUMMAM ERGA SE BENEVOLENTIAM,
SEMPER COLENDO;
HANC DISSERTATIONEM,
EO QUO PAR EST OBSEQUIO,
D. D. C. Q.
C JONATHAN POTTS.

PRO E M I U M.

NON vana gloriolae aucupatio, nec cacoethes
auctorum medicorum numerum adaugendi, sed
utilis scientiae amor ad scribendum hoc me impulit;
scientiae nempe medicinae, quae a primis hominum secu-
lis, usque ad tempora nostra, inter omnes humaniores
gentes, ut saluberrima, et utilissima, in maximo praetio
habita, summa cum diligentia semper exculta est.

“ Historiae namque prisca monumenta nos docent,
“ Assyriis, Babylonis, Chaldaeis et Magis, eam primo
“ fuisse excultam; hinc in Egyptum, Libiam, Cyrenai-
“ cam et Crotonem migrasse; ex his in Graeciam deri-
“ vatam floruisse; post sextum seculum in Europa, a
“ nono dein ad decimum tertium ab Arabibus, in Asia,
“ Africa, et Hispania cultam esse.”—Post hoc tempus
scholae publicae in Italia, Germania, Gallia, et Magna
Britannia, institutae sunt, ad rem medicam promoven-
dam. Nunc tandem illa scientia quae a primaevis
temporibus “ quasi aliquod mortalibus divinitus con-
cessum

“cessum existimabatur *,” ad regiones Americanas peregrinans, hanc novam orbis partem visitavit. Quod autem non minimo erit, in seculis venientibus, hujus inclytissimae academiae, decori, hic, praे aliis locis, sibi sedem figere elegit: nam ad exemplar celeberrimarum in Europa institutionum, scholae pro medicina colenda, primae in orbe Americano, in hac alma matre mense Maji, Anno Christi M. DCC. LXV. constituebantur, quae, illo die magno, simul et celebri, ad collegium et academiam Pennsylvaniensem, curatorum in publicis comitiis decreto, ascitae fuerunt. Deinceps, Professoribus in toto ambitu medicae disciplinae constitutis, preelectiones quotannis habitae sunt.

Postea, nempe in anno M. DCC. LXVII. e curatoribus collegii et academiae Pennsylvaniensis aliqui, ii nempe, qui medicinam exercent; Praeses facultatis, et Professores medicinae et anatomiae conventi; Regulas quasdem excogitaverunt, tales medicinae studiosos, qui cum diligentia, fructu, et laude, studiis suis hic in cumberent, insigniendi causa iisdem honoribus, et gradibus, qui solenniter, aliis in locis, in dignissimos collocantur. Hae regulae, proximis curatorum collegii et academiae comitiis, sancitae, et pro legibus stabilitae, publicò editae sunt.

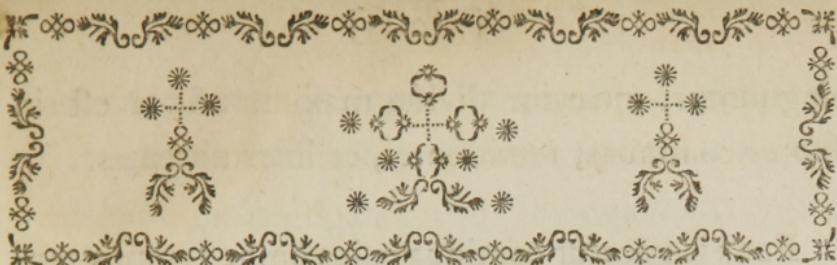
* L'Histoire de la Medicine, par Le Clerc.

Debito tempore triennii, postquam gradu Baccalaureatus ornatus fuerim, nunc absoluto, summum gradum doctoratus in medicina mibi tandem adepturo, hujus academiae legibus obtemperandum est: quapropter, hac dissertatione, qualiscunque fuerit, de febribus intermittentibus, in arenam descendere me accingo. Faxit Deus ter opt. max. ut hoc et omnia conamina ad hanc utilem scientiam promovendam, ad suam gloriam, reipublicae commodum, aegrorumque salutem dirigantur, et cum fructu procedant.

Aliquid illustrissimis inclytæ et florentis hujus academiae Curatoribus, et Cl. Professoribus, qui bonis artibus, et huic almae matri, constanter invigilant, receptu dignum proferre, summopere expeto.—Sin autem conatus tam ardui minus ad vota respondeant, sperare licet laudandi hujus instituti primitias, omnes benigno vultu esse recepturos. Saltem veniam impetrabit mibi, quod leges bonae postulabant, ausum esse.—

— “*Si deficiunt vires, audacia certe
Laus erit, in magnis et voluisse sat est.*”

DISSERTATIO

DISSERTATIO MEDICA,

I N A U G U R A L I S,

D E

FEBRIBUS INTERMITTENTIBUS,

P O ~~E~~ N T I S S I M U M

T E R T I A N I S.

OMNIUM morborum qui corpus humanum infestant, nullus quam febris crebrior invadit; nemo enim mortalium fortassis unquam diu vixit, omni febris gradu protinus immunis; et pauci absque febre moriuntur. Uniuscujusque itaque refert medici febris naturam diligenter perscrutari. Quoniam autem variae sint causae, et multiplices febrium effectus, in classes diversas distinguuntur,

tinguuntur, quarum divisio maxime usitata est in febres continuas, remittentes, et intermittentes.

Febris
continua,
remittens,
et inter-
mittens.

FEBRIS vocatur continua cuius omne tempus tantum una accessio est, a principio ad solutionem usque *, vel quae motum febrilem semel excitatum uno impetu ad finem perducat †. Ubi vero per vices impetum quidem remittit febris, et deinde exacerbatur, sic tamen, ut ab initio ad finem morbi nunquam absit febris, quamvis nunc validior, nunc remissior fuerit, vocatur febris remittens ‡. Quae autem constat ex duobus vel pluribus paroxysmis, integra interveniente apyrexia, id est, quae per vices impetum ita remittit, ut plena apyrexia inter duos quosque paroxysmos intercedat, vocatur febris intermittens §.

QUONIAM autem limites statutos dissertationis inauguralis transgredi nolle, non de singulis febribus generibus, sed tantum de febribus intermittentibus, et tertianis potissimum differere proposui. De his enim maxime idoneum mihi esse verba facere judicavi, praesertim quia earum cura fere quoti-

* Galen. de febribus, lib. II. cap. 2.

† H. Boerhaav. Aph. 727.

‡ Van Swieten. Comment. vol. II. p. 410.

§ H. Boerh. Aph. de cognoscend. et curand. morb.

diana mihi contingit, nam inter nostrates frequen-
tissimae sunt; et si recte tractentur, facilem accipient
medelam; sin negligantur, aut, intempestivo corticis
peruviani usu suffocatae, sopiantur, pessima mala
inde saepe proveniunt.

S E C T. I.

Historia febrium intermittentium.

UT in aliis, sic etiam in intermittentibus febribus, tria tempora facile distinguuntur, quae tribus stadiis febrium continuarum respondent. Primum *Cl. Sydenhamus* vocavit tempus *exhorrescentiae*, quia rigor febrilis, sive horror, incipiente paroxysmo, aegrum invadit *; hunc, in secundo studio, quod vocat tempus *ebullitionis* †, excipit calor praeter modum auctus; quem, in tertio, quod ipse appellat tempus *desputationis* ‡, sequitur sudor cum febris apyrexia.

Tria tem-
pora febri-
um inter-
mittenti-
um.

* Sydenham. Oper. sect. I. cap. 5. p. 93.

† Ibidem, p. 94.

‡ Ibidem.

Phaeno-
mena.

PROXIMÒ considerandum est magis attentè phaenomena, quae, in his tribus temporibus, ordine se manifestant.

IN PRIMO, Signa quae hujus febris adventum praenunciant, sunt oscitatio, et pandiculatio membrorum, fatigatio, debilitas, frigus, insensilitas, horror, tremor, pallor; respiratio anhelosa, anxietas, nausea, sitis ingens; dolor articulorum, dorsi, capitis; pulsus velox, debilis, parvus, inordinatus; urina ut plurimum pellucida et tenuis; et, desinente hoc primo stadio, saepe vomitus, aut dejectio materiae cuiusdam biliosae contingit.

SECUNDÒ, Signa praecedentia excipiunt calor urens, rubor magnus, respiratio fortis, ingens, liberior, anxietas imminuta, pulsus major validiorque, capitis et artuum dolor ingens, sitis magna, corporis jactatio; et urina plerumque erubescit.

ULTIMÒ, Mitescunt symptomata; calor minuitur; respiratio fit libera; pulsus mollis et plenus; sudor per cutem prorumpit; urina redditur crassa, sedimentum lateritium deponens: sequitur apyrexia.

SYMPTOMATUM numerus ingens, et magnitudo, tempus primum sequentibus multum periculosius reddunt. Quandocunque extinguantur homines in febris intermittentis paroxysmo, quod interdum, et si rarius, accidit, illos in primo illius stadio mori observatur. Propter respirationem difficultem, sanguis in pulmonibus, et circa cor dextrum accumulatur; et ejus liber per arterias capillares motus, ob frigus quod occupat extrema, impeditur; unde cor sinistrum, quantam natura exigit copiam sanguinis non recipiens, debiliter nimis stimulatur; neque potest vitale fluidum per arteriolarum oscula, ubi haeret, pellere, unde circulum sanguinis, quo vita pendet, turbari et impediri necesse est.

IN secundo autem stadio diximus calorem auctum sequi, cum pulsu fortiore, quorum virtute, sanguis per minimas arterias pellitur, et obstacula ejus progressus superant; itaque in hoc paroxysmo natura morbo praevalet.

IN tertio, devicta febre, omnium symptomatum vis remittit. Tunc sudor fere semper febris paroxysmum claudit, et si quandoque materiam morbi febre subactam, per vomitum, per alvum, aut per urinam expelli, constat.

Periculum
primi tem-
poris.

In secun-
do natu-
ra morbo
praevalet.

In tertio
vincitur
febris.

Febris absentia. IN febre intermitte, homo qui jam aegrotaverat, tribus his stadiis absolutis, perfectam recuperasse sanitatem, et omnes functiones recte ad normam rediisse, videntur, quasi prorsus a morbo liberaretur aegrotus.

Morbi recursus. PROCEDENTE autem tempore, ex improviso fortitan morbus recurrat, et eadem quae jam descripsimus symptomata, se de novo alternatim recipiunt.

Apyrexia. TEMPORIS spatium in quo aeger morbo immunis est, et quod inter quasque duas accessiones intercedit, vocatur apyrexia.

Paroxysmus. QUAMDIU autem duret febris insulsus absque ulla symptomatum intermissione, aut saltem remissione, dicitur morbi paroxysmus.

Februm intermittentium species diversae. FEBRES intermitentes non semper eundem faciunt circuitum, vel omnibus symptomatibus iisdem stipantur; quapropter obtinet februm intermittentium subdivisio in varias species, prout inter se ratione intervalli inter paroxysmos differant. Hinc quae quotidie, alternis diebus, aut tertio quovis die occurunt; quotidiana, tertiana, et quartanae nuncupantur: et hae species intermittentium frequenter

quenter incidunt. Quandocunque febres quarto, quinto, sexto, aut septimo die; vel denique alio majore intervallo redeunt; quintana, sextana, septana, octana, et sic porro nominantur; quae species autem admodum rarae sunt.

HAE febres omnes nomina fortiuntur a temporis Nominum spatio, in quo perfectum unumquemque circuitum ratio. absolvunt. Observari oportet calculum esse a primi paroxysmi initio, ad secundi principium: Ita tertiana denotat secundum paroxysmum, die tertio a morbi primo ingressu accidisse. In quartana, paroxysmus die quarto ab eodem revertitur. Itaque ordine, paroxysmi quintanae, sextanae, die quinto et sexto, ab initio morbi contingunt.

QUI ad hanc methodum faciendi calculum non attendant, nominum rationem minimè sapiunt, neque morbi indolem appellatio ejusdem illos docet; cum enim in quartana observent apyrexiam duabus diebus durare, sequente autem die, quem vocant tertium, febrem redire, non vident quare hanc medici quartanam, et non potius tertianam dicant. Sed quum intelligatur illis in usu esse calculum facere a primo morbi impetu, et sub nomine febris includere hunc primum diem, et intervalum apyrexiae, et deinde tempus in quo morbus novum

novum facit insulsum, tunc nominum ratio, quae intermittentium febrium speciebus diversis impo-
nuntur, diutius non latet.

FEBRIUM intermittentium numerus ingens obser-
vatur; omnium autem tertiana frequentissima, et
quartana pertinacissima esse dicitur.

DISTINCTIO harum febrium notatu dignissima,
a typis et sumitur ab illarum typis, hoc est, a majore vel minore
sympto- paroxysmi duratione; vel a symptomatibus ipsius
matibus insignioribus. Quando per circuitum quemcunque
morbi, unus paroxysmus, et apyrexia una solùm ad-
sint, vocatur *febris intermittens simplex*; sed quando
plures in eodem circuito enumerentur paroxysmi,
duplicata, vel *triplicata* appellatur, quia “ tot nu-
“ mero febres sunt, quarum singulae sequentibus
“ ordine paroxysmis, horâ accessionis, symptoma-
“ tum numero et vehementia, respondent; atque
“ sic a quotidiana febre distinguitur tertiana du-
“ plicata, vel quartana triplicata.”

S E C T. II.

Febres tertianae intermittentes.

HAE febres quibus paroxysmi inter spatium duo-
decima horarum decedunt, *Tertianae verae*; Tertiana
quibus autem diutius manent, *notiae* vocantur. In
tertianis duplicatis, discrimin inter binos ejus pa-
roxysmos clare observandum est, aut horâ accessionis
aut temporis duratione, aut denique natura et ve-
hementia symptomatum quae comitantur, dum pri-
mae febris accessioni tertia et quinta, secundae
quarta et sexta convenient: Similiter in quartana
duplicata, primae accessioni quarta et septima, secun-
dae quinta et octava respondent, et sic porro, ordine
congruente, se vicem recipiunt. Quotidianae vero
accessiones sibi mutuo sunt similes.

In tertiana duplicata, majus est intervallum quod
paroxysmum violentiorem claudit; levior enim pa-
roxysmus plerumque mitescit tantum, aut remis-
sionem potius quam intermissionem habet. Hinc,
ut diu observavit sapiens Hippocrates, nox ante ac-
cessionem violentiorem magis molesta est; subse-
quens vero levior esse solet *.

* Hippoc. de morb. vulg. lib. vi. § 2.

Tertiana
anticipans
et postponens.

FEBRIS tertiana, quae aliquot ante quadraginta octo horas circuitum peragit, vocatur *Tertiana anticipans*; quando autem aliquot horis ultra hoc definitum tempus excurrat, dicitur *Tertiana postponens*. Perturbantur nonnunquam febris circuitus, supervenientibus absque frigore praenuncio paroxysmis. Hic notandum est, non semper mali ominis esse febres, quando tempus expectatum anticipent, neque boni, cum idem postponant, ut volunt aliqui. Contrariè autem, priores naturae vim, posteriores ejus debilitatem indicant *.

Tertiana
vernalis et
autumnalis.

DISCRIMEN esse diximus inter febres intermitentes ratione symptomatum insigniorum quae illas comitantur; quapropter in diversas classes revocantur secundum anni tempus quo grassantur. Morbos enim saepenumero exacte emulantur, qui vernis aut autumni temporibus regnant. Hinc nulla est utilior distinctio febris intermittentis, et maximè tertianae, quam illa, quae eam dividit in vernales, quae a Februario ad Augustum, et autumnales quae ab Augusto ad Februarium dominantur; nam his binis temporibus insignis morborum mutatio occurrit †.

* Cleghorn on the diseases of Minorca.

† B. Aph. 747.

IN cursu harum febrium frigus, et tremor febrilis, quae paroxysmos inducunt, minuantur, aut prorsus evanescunt, quorum vice dolores in regione dorsi et lumborum aliquando funguntur; interdum horripilationes cum subitaneis caloribus permiscentur. Paroxysmi interim longiores fiunt, symptomata molestiora secum afferentes, ut sunt capitis dolor, delirium, sopor, sanguinis e naribus stillicidium, tussis, respiratio anhelosa, cordis palpitatione, pulsus turbatus, nausea, anxietas, dolor circa cardiam, vomitus, diarrhoea; et in visceribus abdominalibus calor, tensio, dolor et pulsatio; tendinum subfuscus, aliaque plurima, cum sudore qui paroxysmum terminat non poenitus cessantia; unde apyrexia non tantum brevior, sed etiam obscurior fit.

INTER febres intermittentes, licet ejusdem sint nominis, et eundem typum servent, ingens tamen diversitas obtinet in symptomatibus et curatione, prout uno alterove tempore anni incipient. Vernalis semper est saluberrima, et minimè lethalis, diuque raro durat; sed autumnalis diurna est, et cursum saepe per plures menses tenet; imo interdum ad ver anni sequentis protrahitur, neque ullam capit medelam, nisi quam praebet temporis anni mutatio.

Symptoma morbi progressus supervenientia.

Harum diversitas.

Tanta est inter vernalem et autumnalem differentia,
et adeo diversa earum indoles, ut altera crebro ob-
servatur alteram fugare.

Autumna-
les faevio-
res.

SYMPTOMATA morborum autumnalium longe
faeviora quam vernalium esse solent, et tunc tem-
poris morbi sunt maximè acuti et exitiales; sic etiam
autumnalis intermittens horum indolem imitatur et
continuam febrem aliquamdiu saepe mentitur.

Distinctio
inter illas
et febres
continuas.

MAGNI est momenti inter febres quae ad classem
intermittentium aut remittentium pertinent, etsi
continuas mentiantur, et febres revera continuas dis-
tinguere, quia methodus medendi has per evacu-
antia, quae optima esse queat, illis maximè noceret,
“ Quandoquidem febres intermittentes, continuâ
“ adscitâ, adoriri, nec facile esse aliquamdiu, nisi
“ diligenter adverteris animum, quicquam aliud
“ praeter aliqualem morbi remissionem deprehen-
“ dere, quae tamen paulatim in perfectam desinit
“ intermissionem, et typum anni tempestati aptè
“ respondentem” observavit Cl. Sydenhamus.
Ideoque si dubium videatur num febris ad inter-
mittentis aut continuae classem pertinet, attento ani-
mo observandum est, num in tali febre sensibilis re-
missio et exacerbatio deprehendi possint. Si enim
contingant, probe scimus hanc febrem ex genere
remittentium

remittentium esse, et eandem curam quam intermit-
tentes poscere.

INTERDUM febres tertianae autumnales sub alio-
rum morborum persona latentes, absque ullo inter-
mittentium signo, excepto fortè lateritio in urina
sedimento, detexerunt viri in arte celeberrimi. Non-
nunquam ita fixis stipantur capitis, pectoris, abdo-
minis, dorsi, artuumve doloribus, observante *Cl. Cleghorn*, ut phrenitidis, pleuritidis, hepatitidis lum-
baginis, aut rheumatismi speciem prae se ferant ex-
actam; praesertim quando apyrexia omnino ob-
scura fuerit, ut fit, cum unum alterumve sympto-
matum magnopere saeviant, aliaque obscurent. Hinc
videmus hemicraniam, choleram, dysenteriam, et
tussses infantum convulsivas, certis redire intervallis.
Quaedam hujus classis febres, propter symptoma
aliquod praedominans nomina specialia adeptae sunt,
ut *lipyria*, *affodes*, *elodes*, et *febris syncopalis*. Ex
numero tertianarum sunt, et plerumque in initio
harum typi satis distincti sunt, etsi jam difficile foret
inter paroxysmos et intervalla distinguere.

MIRO modo hic morbus proteiformis typum va-
riat, et in singulis circuitibus mutat periodos; in-
terdum eos contrahit; aliquando frequentes paroxyf-
mos

Febres
tertianae
personae-
tae.

Mutatio
morbi
multifor-
mis.

mos violentiores et frequentiores habet, donec ad morbi apicem perventum est. Hoc tempore, tum accessiones, tum remissiones ita confunduntur, ut distingui minime possint. Hae tamen, nisi mors cito sequatur, quando remiserit morbi vis, quae tantam fecisset turbam, simpliciores rursus evadunt, pristinum typum regularem induentes, et, paucis finitis paroxysmis, sponte decedunt *.

Ad typum
regularē
oportet
revocari.

AB his febribus larvam detrahere medico summō pere nitendum est, aliter in errorem facile incidere queat; si enim remedia dentur calida et stimulantia, febres, quae ad classēm intermittentium pertinent, in continuas mutabuntur. In haram etiam curatione, primus scopus debet esse eas ad typum regularium intermittentium, aut saltem ad remissiones distinctas revocare; tum similem curam quam intermittentes requirunt, adhibere.

* Confer quae de febribus tertianis scripsit passim Cl. Cleg-horn on the diseases of Minorca.

S E C T. III.

Causae febrium intermittentium.

CAUSA PROXIMA in actionibus, scilicet cordis Causa proxima.
 musculosâ, et cerebri et cerebelli nervosâ, lae-
 sis, ponitur ; nam integritas harum actionum ab or-
 ganis cordis, cerebri et cerebelli, valentibus pendet ;
 et illorum imperfectio functionum sufficit ad omnes
 effectus febrium intermittentium explicandos. Adeo
 causa proxima morbi cuiusvis appellatur tota illa
 simul, quae totum jam presentem morbum consti-
 tuit. Causam proximam intermittentium febrium
 statuendo ulterius procedere nolo. Non equidem
 ignoro aliquos esse qui potius quam ingeniose fateri
 se rem aliquam ignorasse mallent de inscrutabilibus
 plurima verba facere ; tales, sunt qui limitare velint
 qualis illa mutatio in nervis sit, quae causa fiat
 proxima febris ; tales, speculationibus nimis indul-
 gentes, amant omnia phaenomena in corpore ani-
 mali, quae supra eorum, et fortasse supra humanum
 intellectum sint, spasmo tribuere, quasi in hoc voca-
 bulo aliquod divinum esset. Hi non aliter faciunt
 quam Aristotelis sectatores, qui ab omni difficultate
 se semper expediverunt in rebus occultis explicandis
 ad voces synonimas et definitiones occultas con-
 fugiendo,

fugiendo. Hoc idem est quod homines faciunt, non notum per magis ignotum fingendo explicare.
 “ Praefstat certe in morborum causis indagandis
 “ progredi quoisque per fidelia observata et cog-
 “ nitam hactenus corporis humani fabricam licet,
 “ et in reliquis ignorantiam fateri, quam fictis hy-
 “ pothesibus, quantumlibet etiam ingeniosis, lu-
 “ dere.” Talia iis resigno quos juvat :

— Aërias tentasse domos, animoq. rotundum
 percurrisse polum.—.

HOR. lib. I. od. 28.

Causae oc-
casionales.

CAUSAE PROCATARCTICAE SIVE OCCASIONALES febrium intermittentium sunt omnia quae perspiratio- nem subito cohibeant; quae fibras laxent; quae san- guini lentorem aut spissitudinem concilient, et humo- rum circuitum impedian, aut quae vasa secretoria et excretoria obstruant; tempestatum vicissitudines et subitaneae mutationes caeli calidi, frigidi, sicci, et hu- midi, cito se alternatim excipientes; errores in cibo et potu, somno et vigiliis, caeterisque rebus non naturalibus; metus, contagium, sive miasmata epi- demica; applicatio frigoris corpori exsudanti, et similia; atmosphaera humida putrida, vapores ex lo- cis paludosis exhalantes. Constat enim experientia, eos qui regiones habitant illis vicinas, febribus inter- mittentibus maximè obnoxios esse.

CAUSAE

CAUSAE illae occasio[n]ales non omnibus, sed praedispositis solum, nocent. Vidimus enim homines vitam in aere humido, vaporibus replete, degere, et tamen a febre intermittente immunes evadere, quia iis deest ille corporis status, qui, in aliis, huic excitando morbo favet. Quacunque corporis conditione hic status consistit, vocatur Causa praedisponens.

Praedispositis solum nocent.

S E C T. IV.

Causa praedisponens.

CUJUS sit naturae causa illa praedisponens in febribus intermittentibus; num sedem habeat in solidis, vel in fluidis corporis; et qualis fit ejus diversitas in variis harum febrium speciebus; nos latet, et forte semper latebit: Sed effectus ejus in iis producendis observare licet.

HAEC causa praedisponens febris indolem determinat, et qualis ipsa causa sit, talis est febris intermittens. Quandocunque genium mutat, et v. g. tertiana autumnalis in quartanam degeneret, verisimile est causam praedisponentem mutari; nam diversa, in singulis febrium intermittentium speciebus, causa praedisponens esse videtur.

Causa praedisponens indolem febris determinat.

Quam
causa oc-
casionalis
in actum
ducit.

SOLA autem non videtur sufficiens esse causa praedisponens ad excitandam febrem, sed manere in corpore quiescens, nec ullo indicio se prodere, donec accedat causa occasionalis quae illam in actum deducat. Cum autem semel excitetur febris, tum, pro indole diversa causae praedisponentis, et pro activitate causarum occasionalium, febris quotidiana, tertiana, aut quartana; simplex aut duplicata producitur. Certus enim character singulis a causa praedisponente imprimitur, per quem, statis temporibus paroxysmus renovatur, quamdiu ille impressus character manet; et tales febres indolem et genium paroxysmorum primiorum servant.

QUANDO causa occasionalis semel in actum, causam praedisponentem excitavit, non opus est ut renovetur, ad paroxysmos, statis temporibus, revocandum; nam pergit febris certis redire intervallis, donec sopiaitur, aut prorsus auferatur vis causae praedisponentis, quae characterem febri impresserat.

Effectus
errorum
n N. N.

QUOD autem mirum est, etsi sopiaitur, attamen denuo a causa quadam occasionali, E. g. Errore in rebus non naturalibus, praesertim, si haec causa, eadem hora illius diei contingat, quo paroxysmus, si eo usque febris perseverasset, accedere debuit, ille character renovari potest; unde videtur inter-

dum

dum supereffe diu, etiamsi fileat, nisi causa occasionalis eum iterum excitaret; tum febris recidiva contingit.

CAUSAE occasionalis nimia activitas vel excessus Quae fe-
paroxysmum febris tertiana aut quartanae reduplicare possunt; aut si viribus vitae nimis debilitatis brem re-
non superetur, quod primario paroxysmo mutari duplicant.
debuit, adventitiis superveniunt paroxysmus unus aut alter, et hunc effectum praestant. Postea duplicati,
vel triplicati, qui recurrent paroxysmi, priorum typum servant; et singuli, diebus accessionis, horâ,
violentia, aliisque peculiaribus, sibi invicem respon-
dent.

Si aliae causae occasioales, ut graviores in diaeta commissi errores accedant, vehementiores paroxysmos efficient; vel ex simplici quartana, duplicatam, vel et triplicatam fieri, quotidiana in praxi observata docent.

CUM autem gerinentur paroxysmi febris tertiana, quae antea simplex fuit, hoc incidere potest quia alia causa occasionalis, manente immutata causa praedisponente, die intercalari alterum paroxysmum excitaverit.

QUAESTIO gravis de febris intermittentis periodis
nunc consideranda venit.

Causae fe-
bris inter-
mittentis
periodo-
rum.

QUARE certis periodis redeant febrium inter-
mittentium paroxysmi, omnes medici mirati sunt ;
pauci causam eruere operam navaverunt ; constat
autem observationibus, plerasque humani corporis
functiones quasdem vicissitudines subire, quae, statis
temporibus, quasi in circulo redeunt, dum sanitate
fruamur. Somno, fame, vel site, vires corporis re-
focillare, naturam certis horis nos compellere, om-
nibus notum est. Horâ eadem matutina vulgo ex-
pergefacimus ; habitus enim legis vim habet ; et
praesertim in homine vitam regularem degente
haec maximè sunt observanda. Si talis per paucos
dies, somno post prandium indulgeret, opus arduum
postea foret illius obrepentis circa tempus solitum
blanditiis resistere, nisi in rebus, quae activitatem
postulent, versaretur, aut aliquid negotii mentem
eius multum occuparet. Quidam certa horâ, semel
in die alvum deponunt : alii in ipso momento quo
e lecto surgunt, lotium reddendi desiderio follicitan-
tur, etsi nullo modo, dum jacebant, id perceperunt,
et nunc temporis habitus solummodo excitavit.

MULTI qui ab omni clamore remoti vivunt, si
 sonus aliquis inusitatus aures invadat, dormitare Exem-
pla qua-
dam.
 non possunt; dum aliqui, rursus, qui inter strepi-
 tum dormire assuescunt, nequeant in alto silentio
 somnum capere. Novi quemdam in hac urbe au-
 tomatopaeum, qui solitus fuit omnia horologia, ex
 sua officina, in cubiculum ejus nocte secum portare,
 ut a furibus illa custodiret. Quando forte peregrè
 abiit, levissimum somnum capere non potuit, donec
 ex amicis horologia sua mutuatus est; quibus circa
 lectum ordine dispositis, eorum tinnitus illi blan-
 dum somnum citissime conciliavit.

HABITUS potestas in oeconomia animali tanta
 esse dicitur, quod dantur homines, qui, circa diem
 natalem, omni redeunte anno, aegrotant. Cognosco
 virginem quamdam, partu septimestri, supra vi-
 ginti annos natam, quae, vulgo sanitate mediocri
 gaudens, ab aetate infantili, per duos menses, his
 respondentes quos mater sua transegisse, antequam
 peperisse, debuerat, si ad partū statum tempus illi
 perventum esset, quotannis multum aegrotat. Mira
 est historia sequens, quam narrat curiosus naturae
 observator, Cl. *Plinius Secundus*, nempe *Antipater*
Sidonius poeta, omnibus annis, uno die tantum
natali

natali corripiebatur febri, et ea consumptus est, perfecta satis longa senectute *.

AEQUE memorabilis est ista cuiusdam Idiotae, quam Cl. Addison, ex scriptis Doctoris Plott, nobis tradidit †. Quidam Idiotus juxta horologium vivens, semper se assuefactus est horas numerare, quandocunque campana sonaverit. Quodem infortunio, cum horologium spoliatum est, Idiotus pergebat, sicut antea, horas exacte numerare et pulsare, quoties campana sonare debuisset.

Quid
abhinc in-
ferri pot-
est.

HIS omnibus ritè perpensis, in oeconomia animali videtur esse insita dispositio quaedam ad producendum motus quosdam, certis periodis, in fluidis aut solidis corporis, ubi causa occasionalis externa eam excitavit. Num corpora nostra imperio corporum coelestium subjiciantur non meum est litem componere. Multa huic opinioni favent. Qui de his plura scire cupit, illum relego ad scripta celeberrimi Mead ‡.

AB illa mira facultate in corpore, quae indiciis manifestis se prodit, motus varios, secundum pe-

* C. Plin. secund. lib. vii. cap. 51.

† Spectator, vol. VI. No. 447.

‡ Mead de imperio solis et lunae.

riodos, subeundi, et si ignoremus quomodo fiant, recepi opinionem, febrium intermittentium paroxysmos, statis intervallis redire, quamdiu maneat character illis, a causa praedisponente impressus, cuius examen sensus nostros eludit.

HISCE conjecturis, non puto me satisfacturum esse dubiis eorum qui demonstrationem postulant quam natura subjecti non sinit. Ulterius progredi qualitatibus invisibilibus investigandis non est virium mearum. Haec opinio, quam, ab aliis receptam, novis argumentis stabilire aggressus sum, quatenus probabilis admodum, si non etiam certa esse videatur, mihi arridet. Quando autem verisimiliorem mihi indigitabit aliquis, rejiciam quam nunc teneo; nam in his et omnibus, me semper paratissimum esse meliora doceri profiteor.

S E C T. V.

Prognosis.

FEBRES intermittentes verno tempore, si regulares sint, raro sunt periculosae, nisi remediis nimis calidis tractentur. Autumnalibus autem, quamvis mitissimae videantur, non est prudentis confidere,

Quae febres in salutem terminantur.

confidere, donec tres saltem aut quatuor periodos perfecerunt ; deinde si paroxysmi non ultra duodecim horas perduraverint, neque dolores acuti in visceribus comitentur ; si sudore aequali, copioso, definant, et apyrexia perfecta sequatur ; si porro aeger morbum facile toleret, cibum cum bono appetitu capiat ; si urina coloris sit naturalis, et turbida, sedimentum album copiosum deponens; circa tertium aut quartum febris periodum, aegrotum cito salutem esse recuperaturum pronunciare licet.

Quae sunt
magis pe-
riculose.

FEBRES autumnales et si ex suo genio proprie intermittentes sint, attamen ob paroxysmos earum duplicitos et protractos, saepe nulla est intermissio, sed tantum remissio; et magis proclives sunt ad mutationem in febres acutas et continuas, dum aegroti jugiter lecto incarcerentur, et sudor, qui solet paroxysmum febrium intermittentium claudere, ultra modum promoveatur ; vel, si earum cura remediis nimis calidis tentetur, saepe lethales deveniunt.

Sympto-
mata peri-
culum mi-
nantia.

IN febribus intermittentibus signa sequentia periculosa sunt, nempe circa tertium aut quartum periodum paroxysmi protracti, cum pertinace delirio, intenso comate, magna anxietate, dolore lumborum, vel ad cardiam ; aversatio cibi, debilitas summa, vertigo,

vertigo, hypochondria dura, tumefacta, et ad tactum dolentia; urina tenuis, pellucida, vel intensè rubra; magnae evacuationes quae aegroti vires prosternunt, scilicet, vomitus, diarrhoea, haemorrhagia e naribus, sudores colliquantes; postremò februm intermittentium diuturnitas, et earum mutatio in continuas periculum denunciant.

DENIQUE maximum eminet periculum, ubi sequentia signa se manifestent, scil. paucae sanguinis guttae e naso stillantes, materia nigra per vomitum aut alvum ejecta, urina nigra, aut graviter olens, tota cutis colore admodum flavo tincta, aut maculis luridis, sugillationibus ye ubivis discolorata, olor cadaverosus, frigor continuus, absque calore percepto, vel cum calore ingente externo; aphoniam, cum stupore lethargiae simili, suspiriis, gemitibus, aut singultibus crebris; situs corporis supinus, facies cadaverosa, oculi semiclausi, rictus, tumor abdominis supra modum austus, cum alvi constipatione, vel fluxu involuntario; nam haec ominis pessimi sunt.

ETIAMSÌ in quarumdam regionum febribus, autumnali praesertim tempore, intermittentibus, endemicis, haec omnia saepe contingunt, attamen febres intermittentes regulares, hujus provinciae, si debito victus regimine utantur aegri, neque perversa me-

Febres in-
termitten-
tes in
Pennsyl-
vanienses.

dela adhibeatur, facile curantur; imo post quartanas febres, nullis validis remediis, sed bonâ diaeta, et verno tempore solutas, firmiora saepe inveniuntur hominum corpora, et morbis longe minus quam antea obnoxia. Sic febris quandoque medicamenti virtutem praefstat, et corpus materia morbosa latente, qua functiones turbantur, liberat; adeoque corpus ad meliorem sanitatem dicit. Historia medica hujus generis observationes plurimas suppeditat. Ordo nos ad curationem febrium intermittentium nunc dicit.

S E C T. VI.

Methodus medendi.

RA TIO has febres curandi respicit,

imo, Ad modum, quo febrium paroxysmos tractare optime convenit.

2do, Quo horum recursus praecaveri possunt.

*Curatio
paroxys-
mi.* CORDIS actionem augendo, et sudorem generalem blandum eliciendo, paroxysmi solutionem natura molitur. Huic, viam monstranti, cum prudentia opitulari debemus. Quapropter aegrum in lecto componere,

componere, et stragulis circumtegere, non autem obruere oportet, cavendo ne calore immoderato suffocetur; nec altera parte, sudores critici, frigore nimio admisso, intempestive supprimantur; in cubiculo amplio debet jacere, ubi aerum purum, temperiei bonae, liberè respirare potest. Magnopere proderit in aestate solem excludere, et fenestram ita aperiendo ut non directe ad aegrotum perveniat, aerem renovare. In hyeme et autumno, praecipue si aer pluviosus aut frigidus sit, lignum super foco largè reponere, ad humiditatem corrigendam et frigus arcendum conduceat.

QUAMDIU duraverit frigor febrilis, aeger debet a potionibus largis abstinere. Tunc enim venae, subclaviana et cava, plenae et turgidae sunt; *Nam sanguis, praesentem horrorem metuens, ad partes maxime calidas concurrit* *: Hinc transitus chyli ex ductu thoracico in sanguinem impeditur, et liquor deglutitus, haerens in canale alimentario, viscera onerat, et anxietatem parit. Ideoque dum aeger sitim habeat molestam, fauces saepe colluendo, et limonia in offulas concisa, et saccharo mixta commedendo, hanc pro virili restinguere debet. Interim, si nau-

Potus
idoneus.

* Hippocrates.

sea, vel nifus ad vomitum superveniant, haec conamina naturae saluberrima, aquam tepidam aut juscum tenue copiose hauriendo, promovere maximè oportet. Sic crebro ejicitur magna copia materiei biliosae, quae aegrum citissime sublevat.

Liquo-
res diluen-
tes.

Post primum paroxysmum, potationes liquorum diluentium bonae sunt. Hippocratis autem jussu, “ per totum morbum istud praecipue observari debet, ut cum frigidi pedes fuerint, tum a sorditione exhibenda, tum maximè a potu abstineamus *.” Cum vero calor ad pedes descendit, tunc dare convenit, tanta copia ut aeger siti non vexetur; nec nimium ingurgitet: cum sudor eliciatur, ad libitum potare liceat.

Copia
debita.

POTUM prorsus prohibere, ut aliqui monuerunt, in tertianis, quibus longi sunt paroxysmi, multum aegros torquebit, calorem febrilem augebit, et humorum animalium putrefactionem faciet, solida consumet, et vitam in summum ducet discrimen. Contrario autem errore, scilicet potum in initio nimium ingurgitandi, ventriculus opprimitur, et nec criticum sudorem expellat impeditur, et paroxysmi protrahuntur.

* Hippoc. de viat. rat. in morbis acut.

IN hoc primo, etiamque in sequentibus paroxysmis, potus sunt idonei, qui calorem minuunt, putrefactioni aversantur, particulas in sanguine acres, et per renes cutisque spiracula educunt. Huic scopo optime inserviunt liquores aquosi blandi, aqua faccharo edulcorata, cum succo limoniorum, aut aliquot guttis spiritus vitrioli tenuioris, aut spiritus nitri dulcis. Aqua hordeata cum oxymelle simplice, amygdalarum emulsio, quibus, pro re nata, sal prunellae addi potest. Observatur Cl. *Riverio*, a spiritus sulphuris guttis viginti, cum libra aquae frigidae exhibitis, sudores copiosos fuisse provocatos; nam multis experimentis innotescit, plures tertianas eodem remedio curatas esse, in summo accessionis aestu, et, urgente siti, exhibito, unde copiosi sudores provocabantur, a quibus non solum paroxysmus, sed etiam totus morbus integre solvebatur *.

QUAESTIO est inter medicos, num potus calidos, vel frigidos, in tempore paroxysmi dare praestat. Italiae et Siciliae medici aquam glacie frigefactam febricitantibus dari jubent, et pro bonis effectibus ad experientiam provocant. Illis autem, qui in sanitate hanc nunquam bibere assuefacti sunt, periculum est, ne subita applicatione tanti frigoris

Num
frigidii aut
calidi esse
debent.

* River obs. xix. cent. i.

sanguini inducetur coagulum. Aliqui, ut medici Hispaniae aquam crudam, frigidam a cisterna adhibent. Qui remedium tam potens et salubre, natura id exigente, contra optimorum medicorum monita, aegrotis negant, certo recte non faciunt; quotidiana enim praxi invenitur, in febribus aestivis non tantum esse tutum et innocuum, sed liquoribus calidioribus anteponendum. Sitim magis compescit, itidemque vasorum, calore laxatorum et debilitatorum, tonum firmat; imo sanguinis ad putredinem praedispositioni magis resistit. Hinc post singulos haustus, novus redditur corpori vigor, quo febrilis materiae coctionem et expulsionem facere queat.

Indusia quando mutanda. QUAMDIU manet sudor criticus, lodices et indu-
sium aegri mutare oportet; nam cum semel perma-
dida fiant, non facile sudorem amplius absorbent;
praeterea cavendum est, ne materia perspirationis
morbosae, ex panno humido, venis cutaneis re-
forpta, in sanguinem redeat.

Medicamenta. Si medicamentis opus fuerit, inter optima merito
habentur haustus salini, ad diaphoresim blandam
excitandam, in statu effervescentiae propinati. Si
autem symptomatum vehementia, plethora, aut
inspissitudo inflammatoria instent, venaefectio insti-
tuenda

tuenda est, et pro necessitate rei repetenda. Tempus venaefectionem instituendi, quando res eam postulet, in primo vel secundo paroxysmo, primo stadio ejusdem, nempe rigoris, absoluto, in principio caloris febrilis, optimum est; tum enim venaefectione calor minuitur, et sudores critici citius et copiosius elicuntur. Potest etiam, in intermissione, cum emolumen-
to institui, si ante secundum, vel tertium febris im-
petum fiat.

IN paroxysmo nullus cibus aut tenuissimus est Diaeta.
concedendus, ex pane bis cocto, vel vegetabilibus
acescentibus, fructibus horaeis, similibusque.

OBSERVANDUM autem est de diaeta aegrotorum,
etsi, in harum febrium initio, cibum omnem, nisi te-
nuem et acescentem, fastidiant; eos amare liquores
gratos refrigerantes; sed post aliquot dies magis gra-
tum devenit vinum. Ad morbi declinationem prudens
ufus ejusdem aquâ commixti, aut serum lactis vinosi,
requiritur, ut vires labefactantes sustineantur, et de-
bilitas, malorum omnium pessimum, praeveniatur.

AD paroxysmorum recursum praecavendum tan- Proxysmi
dem pervenimus. recursus
praeca-
vendus.

Si venienti frigori febrili, quocunque modo oc- Emetica et
curramus, totum illum paroxysmum facilius pra- cathartica.
occupare

occupare valemus. Huic scopo optime inserviunt emetica, et cathartica lenia. Si morbus ingravescat, sordibus biliosis circa ventriculum aut intestina hospitantibus, prout in febribus intermittentibus, praesertim autumnalibus, communiter contingit; illa cum maximo fructu, ante paroxysmi adventum adhiberi queant, non solum ad biliosam colluviem repurgandam, sed etiam ad ejus collectionem poenitus praeveniendam.

Mitiora. EMETICA et cathartica mitiora pree aliis laudantur. Post emeticum adhibitum, aeger capiat aquam tepidam, aut infusionem florum chamaemeli, quam copiose potare debet, ad promovendam ejus operationem, quinque, sex, aut septem vices. Tum decoctum avenae, aut oryzae, copiose potatum, vel sumptum sal catharticum amarum, in pauxillo aquae solutum, bonos effectus, catharsin lenem ducendo, praestabunt.

In morbi
initio et
febris apy-
rexia.

UBI autem emeticis opus est, et semper in initio febrium intermittentium, ante paroxysmi insulsum, ea dare convenit, tempore apyrexiae melius revocantur in usum, priusquam paroxysmi repetiti inflammations creaverint, aut sanguinis cras in nimis solverint, cavendo ne medicamenti operatio, et paroxysmi adventantis symptomata collidant; unde ali-

quid

quid mali subitaneum, a concursu morbi et remedii oriretur.

IN semitertianis, et remittentibus quae ad naturam febrium continuarum quam proximè accedant, eadem cautela opus est, nempe emeticum vel lene catharticum, in temporis intervallo, quando febris impetus quam maximè remiserit, adhibere. Nonnunquam in tertianarum principio multum boni, catharticum adhibendo, producitur, scil. vermes, quae in primis viis saepe hospitantur, auferre conductit.

In semi-
tertianis.

EVACUANTIBUS idoneis praemissis, ad roborantia, et adstringentia, quod omnibus aliis palmam longe praeripit, praecipue, ad nobile et efficacissimum illud remedium, pulverem corticis peruviani, confugiendum est. Hujus dare convenit in febris apyrexia, circiter scrupulos duos vel drachmam unam, in vino, aqua, laete, aliove idoneo vehiculo, omni horâ, bihorio, vel trihorio, pro rei necessitate, ita ut aeger sumat 3vi. vel unciam integrum, ante expectatum paroxysmi regressum, quo saepius omnino praecavetur.

Roboran-
tia, cort.
Peruv.&c.

Si intervallum, inter paroxysmos, unum non suppetit ad sufficientem copiam dandam, alterum occupari debet, quo pergendum est usu illius remedii,

codem exacte modo, donec paroxysmorum recursus omnino praeveniantur.

A cortice abstinentendum est in tempore paroxysmi. PAROXYSMO febris jam ingruente, et praesertim in tempore frigoris febrilis, temerarium et periculum effet hoc remedium adhibere; itaque, medici omnes uno consensu a cortice exhibenda tunc temporis prohibent, qui tum pariret obstrunctiones vix postea resolvendas. In loco ejus autem, medicamenta attenuantia, et diaphoretica, cum diluentibus praescribere juvat. Talia sunt sales neutri, haustus salini, spiritus nitri dulcis, florum chamaemeli, aut salviae, infusiones; potus aquosí frigidí aut subtepidi; ad blandam diaphoresin ciendam.

Quid symptomaticis rehementioribus convenit.

SAEPISSIME medici ad aegrotos non vocantur donec tres aut quatuor paroxysmos hi passi fuerint, quando errore aliquo in non-naturalibus commisso, aut abusu liquoris nimis spirituosi, vel evacuationum defectu, primae viae faburra biliosa vel putrida onerantur, et paroxysmi longi et subintrantes fiunt, et forte etiam stupore, syncope, cholera morbo, sudore, frigido, stipantur. Inter tot et tantas indicationes, et contra indicationes, tamque confusam symptomatum turbam, omne quod tuto facere possumus est, symptomatibus vehementioribus occurtere, vigilando interim, noctu, dieque, quando

quando febris remiserit, et protinus ad corticem confugere, remedium solum cui possimus contra periculum impendens, tuto confidere.

CORTICIS Peruviani multae exstant praeparationes. Aliqui subtilem ejus pulverem simplicem, alii eum cum aliis quibusdam remediis compositum praescribunt; alii infantibus, et iis quibus ventriculus est admodum tener, et debilis, quod pulverem in substantia capere non possunt, decocta, infusa et tincturas ejusdem, dari jubent. Ubi evacuantium usus praecesserat, raro opus est aliquid cum cortice admiscere. Si autem nulla evacuatio praecesserat, interdum socius jungitur sal catharticus, vel pulvis rhei cum pulvere corticis peruviani. Cum autem, altera parte, supervenerit alvi laxitas, quae secum aufert effectus corticis febrifugos, singulis dosibus pulveris optime adduntur guttae paucae tincturae thebaicae. Ubi autem primae viae a fordibus liberantur, et nulla est purgatio naturalis, pulvis corticis peruviani per se optime convenit.

ITA profligatis morbi paroxysmis, et omnibus febris symptomatibus radicitus sublatis, adhuc utile erit, per tres aut quatuor vices, convalescenti dare aliquot doses hujus corticis, bis vel ter die, quae

Corticis
peruviani
prepara-
tiones.

